

## Turvallisuusasiakirja / Enonkosken liikuntapaikat

*Tämä on Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin ohje kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) 7 §:n mukaisesta turvallisuusasiakirjasta. Ohje on tarkoitettu kuluttajapalveluiden tarjoajan avuksi turvallisuusasiakirjan laatimisessa. Ohje vastaa sisällöltään turvallisuusasiakirja-asetuksen 1110/2011 vaatimuksia.*

*Turvallisuusasiakirja on palveluntarjoajan kirjallinen kuvaus siitä, miten palvelun turvallisuus on järjestetty. Turvallisuusasiakirjassa kuvataan palveluun liittyvät vaarat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi ja hätätilanteisiin varautumiseksi. Turvallisuusasiakirja kokoaa yhteen palveluun liittyvät turvallisuusasiat ja auttaa palveluntarjoajaa turvallisuuden jatkuvassa parantamisessa.*

*Turvallisuusasiakirja on ensisijaisesti palveluntarjoajan oma työkalu – ei viranomaisia varten tehty dokumentti. Tätä asiakirjapohjaa voi siis muokata tarpeen mukaan.*

*Turvallisuusasiakirjan voi tarvittaessa yhdistää muihin turvallisuussuunnitelmiin, esim. pelastussuunnitelmaan. Turvallisuusasiakirja pitää toimittaa Tukesiin vain, jos Tukes sitä erikseen pyytää.*

**Palveluntarjoaja:** Enonkosken kunta

**Palvelut:** Liikuntapalvelut

**Paikka:** Enonkosken kunnan sisä- ja ulkoliikuntatilat

**Yhteystiedot:** Enonkosken kunta, Enonkoskentie 3T, 58175 ENONKOSKI, 015-5275500

**Laatijat:** Kimmo Jaatila, Vili Muhonen, Marko Liukko

**Päivitetty:** 5.1.2024

### **1. TURVALLISUUSASIOISTA VASTAAVAT: Kuka tai ketkä vastaavat palvelun turvallisuudesta?**

*Kimmo Jaatila: vapaa-aikatoimen toimialan vastuuviranhaltija*

*Vili Muhonen: liikunta- ja hyvinvointiohjaaja: koordinoi ja ohjaa Enonkosken kunnan liikuntaryhmiä, liikuntatapahtumia ja toimii yhteistyössä ulkopuolisten ryhmänvetäjien kanssa.*

*Marko Liukko: liikuntapaikkojen hoitaja: huolehtii liikuntapaikkojen kunnossapidosta*

### **2. VAAROJEN TUNNISTAMINEN: Mitkä ovat juuri tälle kyseiselle palvelulle ominaiset vaaratilanteet ja riskit, joita asiakas voi palvelussa kohdata?**

Sisäliikuntapaikat (liikuntatalo sisältäen kuntosali, alakoulun liikuntasali, vanhustentalon liikuntahuoneet): laiterikosta ja laitteiden väärinkäytöstä johtuvat tapaturmat ja riskit (mm. revähdykset, ruhjeet). Liukkaasta lattiasta johtuva liukastuminen. Aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat. Äkilliset häiriötilanteet mm. sähköön tai lämmönjakeluun liittyen. Epäjärjestys.

Ulkoliikuntapaikat (hiihtoladut, frisbeegolfrata, pururadat, jääkiekkokaukalo, leikkikentät, liikuntakentät): sään aiheuttamat riskit (liukastuminen, revähdykset, nestehukka), laitteiden rikkoutumisesta tai väärinkäytöstä johtuvat riskit (mm. putoamiset), aggressiivisesti tai arvaamattomasti käyttäytyvät asiakkaat tai ulkopuoliset. Ulkopeleissä käytettävät välineet (pallot, kiekot yms.) liikkuvat kovalla voimalla ja voivat harhautua radaltaan.

**3. TOIMENPITEET VAARATILANTEIDEN EHKÄISEMISEKSI: *Miten edellä kuvatut vaaratilanteet on tähän asti torjuttu tai poistettu? Mitkä ovat toimintaohjeet onnettomuuden tai läheltä piti -tilanteen varalta? Mitä toimenpiteitä on vielä tarpeen tehdä turvallisuuden parantamiseksi?***

Työntekijät ovat osaavia ja osaavat ohjeistaa asiakkaita. Esimerkiksi ulkoliikuntapaikkojen kunnosta tiedotetaan kunnan sosiaalisessa mediassa. Liikuntapaikkojen siisteydestä ja huollosta (mm. ympäristön heinän pituus) huolehditaan ja laitteet huolletaan ohjeiden mukaisesti. Näkyvyys mm. pururadoilla pidetään hyvänä raivaamalla esimerkiksi kasvavat puut pois. Leikkikentät käydään joka vuosi läpi ja niistä laaditaan pöytäkirjat.

Henkilöstöllä on käytössään sähköinen lomake onnettomuuksien ja läheltä piti- tilanteiden ilmoittamisesta ja tilanteet käsitellään vastuuviranhaltijan kanssa.

**4. PALVELUUN LIITTYVÄT PÄIVITTÄISET MUUTOSTEKIJÄT: *Miten palvelussa seurataan päivittäistä turvallisuustilannetta ja palveluympäristön muutoksia?***

Sään aiheuttamista riskeistä tiedotetaan ja esimerkiksi jään paksuutta seurataan ennen ladun rakentamista jäälle. Keväällä ladun hoidon lopettamisesta tiedotetaan kunnan asukkaille. Häätuloskäynnit sisäliikuntapaikoissa on merkitty, samoin ensiapuvälineet.

**5. HENKILÖSTÖN AMMATILLINEN- JA TURVALLISUUSOSAAMINEN: *Millaisia koulutus- tai pätevyysvaatimuksia henkilöstölle ja yhteistyökumppaneille on asetettu?***

Jokaisella tulee olla vähintään hätäensiapukoulutus käytynä ja osaaminen päivitettyinä. Liikuntapaikkojen hoitajalla on myös työturvallisuuskortti, jota ylläpidetään. Yhteistyökumppanit perehdytetään liikuntapaikkojen turvallisuusohjeisiin.

**6. PALVELUYMPÄRISTÖN TURVALLISUUS: *Miten varmistetaan, että palvelussa käytettävät tilat, varusteet, välineet ja laitteet ovat jatkuvasti turvallisessa kunnossa?***

Laitteet tarkistetaan säännöllisesti ja pidetään huoli siitä, että ne ovat voimassaolevien turvallisuusasetusten mukaisia. Kuluneet osat vaihdetaan uusiin ja rikkoutuneet laitteet otetaan välittömästi pois käytöstä.

**7. ASIAKKAILLE ANNETTAVAT TIEDOT, OPASTUS JA ASIAKKAIDEN VALVONTA: *Miten asiakkaat perehdytetään palveluun niin, että he voivat suoriutua siitä turvallisesti?***

Liikuntapaikoilla (mm. ladut, tenniskenttä) on ajantasalla olevat opasteet ja kunnan asukaita tiedotetaan sosiaalisen median välityksellä. Ohjatuissa ryhmissä asiakkaat perehdytetään laitteiden käyttöön ja liikuntasuoritusten tekemiseen ohjaajan toimesta esimerkkisuorituksella.

**8. PALVELUN OLOSUHDERAJAT JA MUUT OSALLISTUMISRAJOITUKSET: *Mitkä ovat palvelun turvallisen suorittamisen olosuhterajat, eli milloin palvelua ei voi suorittaa turvallisesti? Mitkä seikat voivat estää asiakkaan osallistumisen palveluun?***

Talvikauden päättyessä ilmoitetaan mm. latujen kunnossapidon päättymisestä. Päihtyneitä asiakkaita ei oteta ohjattuun ryhmätoimintaan. Frisbeegolradan kauden päättymisestä tiedotetaan opastetulla ja sosiaalisessa mediassa. Lasten läsnäoloa kuntosalilla ei suositella, mutta ei ole kokonaan kiellettyä. Lapset ovat ei-ohjatussa toiminnassa vanhempiensa vastuulla

**9. ASIAKASMÄÄRÄ: *Mitä vaikutusta asiakasmäärällä on palvelun turvallisuuteen?***

Asiakasmäärät liikuntapaikoilla ovat pieniä eikä ei-ohjatussa toiminnassa ole rajattu asiakasmääriä. Ohjatussa toiminnassa huolehditaan turvallisesta ryhmäkoosta.

**10. PALVELUSTA SIVULLISILLE AIHEUTUVAT VAARAT: *Miten on varmistettu, että palvelu ei aiheuta haittaa tai vaaraa muille kuin asiakkaille? Miten palvelun aiheuttamista vaaroista tiedotetaan sivullisille?***

Opastaulut (mm. jääkiekkokaukalon parkkipaikalla ja frisbeegolradan läheisyydessä) ja ulkoliikuntapaikoilla huolehditaan riittävästä näkymäalueesta esimerkiksi poistamalla näkyvyyttä aiheuttavat puut.

**11. ONNETTOMUUSKIRJANPITO: *Miten onnettomuus- ja läheltä piti -tilanteet kirjataan ja selvitetään ja miten kirjanpitoa hyödynnetään palvelun turvallisuuden parantamiseksi?***

Henkilöstöllä on käytössään sähköinen lomake onnettomuuksien ja läheltä piti- tilanteiden ilmoittamisesta ja tilanteet käsitellään vastuuviranhaltijan ja tarvittaessa työsuojelupäällikön kanssa tai työsuojelutoimikunnassa. Ilmoitusten perusteella ryhdytään vaadittaviin toimenpiteisiin.

**12. VAKAVIEN TAPATURMIEN TAI LÄHELTÄ PITI -TILANTEIDEN ILMOITTAMINEN TUKESIIN: *Miten vakavasta onnettomuudesta tai läheltä piti -tilanteesta ilmoitetaan Tukesiin?***

Loukkaantumisista ja vakavista henkilö- ja esinevahingoista ilmoitetaan Tukesiin. Ilmoituksen tekee vapaa-aikatoimen vastuuviranhaltija. Ilmoituksen voi tehdä esim. verkkolomakkeella osoitteessa <https://marek.tukes.fi/ilmoitus.aspx> tai sähköpostilla osoitteeseen [kirjaamo@tukes.fi](mailto:kirjaamo@tukes.fi).

**13. TURVALLISUUSASIAKIRJAN YLLÄPITO: *Miten turvallisuusasiakirjaa päivitetään ja miten sitä käytetään hyväksi turvallisuustyössä?***

Turvallisuusasiakirja päivitetään vähintään kahden vuoden välein ja hyväksytään vapaa-aikalautakunnassa. Asiakirjaa voidaan päivittää myös tarpeen mukaan muutoinkin esimerkiksi vakavan läheltä piti-tilanteen tai onnettomuuden jälkeen.